

Egalitatea nu există decât în matematică (Mihai Eminescu)

TEZAU

Foaie a Bibliotecii Academiei Române

Mitropolitul Andrei Șaguna

ANUL IV, NR.11

NOIEMBRIE 2023

APARE LUNAR

LIVIU REBREANU

103 ANI DE LA APARIȚIA ROMANULUI ION

pag. 2-3

O CARTE DE BUCATE NEOBÎȘNUITĂ

pag. 12

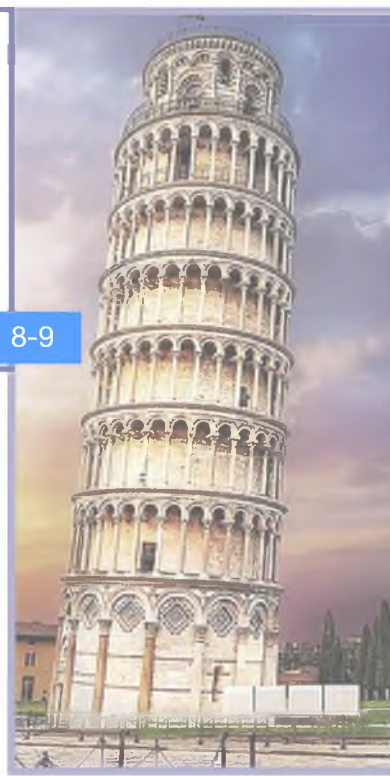
ALFABETIZAREA ROMÂNILOR ÎN VREMEA SFÂNTULUI IERARH ANDREI ȘAGUNA

pag. 4-7

TURNUL DIN PISA 850 DE ANI DE LA ÎNCEPEREA CONSTRUCȚIEI

pag. 8-9

RUDOLF SCHWEITZER - CUMPĂNA, BALCIC

Înzestrat desenator, având un ascuțit spirit de observație, Rudolf Schweitzer - Cumpăna a pictat portrete, peisaje și mai ales scene din viața țărănească, în tehnici diferite (ulei, acurelă și desen, de predilecție în cărbune) într-o viziune realistă. În pictură, el urmărește construcția formelor în relief, modelând pasta, uneori excesiv de abundentă. Paleta sa este caldă, în tonalități grave și profunde. În ultima parte din viață, el a fost preocupat de rolul luminii în pictură și a manifestat o tendință accentuată pentru precizarea formei.

Moscheea din Balcic (1938) a fost creată în stil impresionist și reprezintă

una din lucrările de maturitate ale artistului. Unul dintre cei mai bine cotați pictori pe piața de artă românească, Rudolf Schweitzer - Cumpăna s-a născut la 7 mai 1886, la Pitești, a fost profesor la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, membru al Uniunii Artiștilor Plastici, secția pictură. Studiile artistice le-a efectuat la Berlin, și ulterior, la Paris, a activat ca pictor și grafician, cu predilecție în țară, dar a avut multe participări la reuniuni artistice din afara granițelor României. A debutat artistic în 1911, când i s-au inclus câteva lucrări la Salonul Oficial de pictură și sculptură de la București.

LIVIU REBREANU - 103 ANI DE LA APARIȚIA

La 27 noiembrie 1885 se naște în satul Târlișua (din fostul comitat Solnoc Dăbâca, azi județul Bistrița-Năsăud) Liviu Rebreanu, primul dintre cei 14 copii ai învățătorului Vasile Rebreanu (1863-1914) și ai Ludovicăi (născută Diuganu). În tinerețe, mama sa (1865-1945) era pasionată de teatru, fiind considerată "primă diletantă" pe scena din Becleanul de baștină. Ambii părinți constituie modelele familiei Herdelea care apare în *Ion*, *Răscoala*, *Gorila*.

În 1900, tânărul s-a înscris la Școala Reală Superioară de Honvezi din Sopron, iar din 1903 până în 1906 a urmat Academia militară „Ludoviceum” din Budapesta.

Pe 1 septembrie 1906, a fost repartizat ca sublocotenent în armata austro-ungară, în regimentul din Gyula, dar după mai puțin de doi ani a demisionat și a revenit în Prislopul Năsăudului, spre nemulțumirea părinților, care au văzut în această renunțare un eșec profesional de proporții.

În anul 1909, scriitorul a lucrat pentru o scurtă perioadă de timp ca funcționar la primăria din Vărearea,

ispășit după cele șase luni de temniță. În toamna aceluiași an, pentru că situația sa materială era precară, Rebreanu a revenit la București, dar s-a confruntat cu o nouă serie de probleme financiare: „Am sosit cu 300 de lei în buzunar. Și aici începe un capitol întunecat al vieții mele, o epocă grea, de luptă dărză, cu mizeria și pasiunea de scriitor”.

A fost angajat în cele din urmă la publicația „Ordinea” și, în aceeași perioadă, a editat revista „Scena”, iar în iunie 1911 a fost numit secretar literar la Teatrul Național din Craiova, condus de Emil Gârleanu, unde a cunoscut-o pe viitoarea sa soție, Ștefana (Fanny) Rădulescu; cei doi s-au căsătorit pe 19 ianuarie 1912.

În 1912, actrița a fost concediată de la teatru tânăra familie a fost nevoită să se mute la București, iar Fanny a devenit angajată a Teatrului Național, datorită intervenției lui Ioan Alexandru Brătescu-Voinești. Din iulie 1913, scriitorul a început să lucreze ca reporter la ziarul Adevărul, dar, după izbucnirea celui de-al Doilea Război Balcanic, a fost

apoi a decis să se stabilească la București. În luna ianuarie 1910, în baza Tratatul de aderare a României la Tripla Alianță din octombrie 1883, guvernul de la Budapesta a cerut autorităților românești extrădarea lui, astfel că, o lună mai târziu, în februarie, Rebreanu a fost arestat și închis la Văcărești. Într-un memoriu adresat autorităților de la București în mai, Liviu Rebreanu susținea că adevărata cauză a cererii de extrădare este activitatea publicistică pe care o desfășurase anterior în slujba românilor de peste munți, dar explicațiile nu au fost luate în seamă și a fost transferat la închisoarea din Gyula, în Imperiul Austro-Ungar.

Pe 16 august 1910, tânărul a fost eliberat, tribunalul de apel considerând că delictul a fost

concediat.

În 1916, Rebreanu s-a oferit voluntar în armata română, dar cererea nu i-a fost aprobată, așa că familia a rămas în București în timpul ocupației. În mai 1918 prozatorul a fost arestat și anchetat de autoritățile germane, dar a reușit în cele din urmă să fugă, cu sprijinul lui Titel Petrescu, și s-a refugiat la Iași, unde i s-au alăturat soția și fiica. Din această perioadă datează o scrisoare inedită, publicată de Ionuț Niculescu în Revista „Teatrul” în 1987, epistolă adresată de scriitor actorului Aristide Demetriade, în care îi cere sprijin pentru Fanny Rebreanu:

„Iubite domnule Demetriade, îți scriu din exilul care nădăjduiesc că nu va mai ține mult. De-aici urmăresc cu deznădejde și indignare

crescândă înverșunarea cu care nenorocitul candidat caută să te stropească cu noroi, să murdărească activitatea d-tale (este vorba despre dramaturgul A. de Herz, directorul ziarului „Scena” în perioada 1917-1918, care intrase în conflict cu Aristide Demetriade din motive privind conducerea Societății Dramatice Române. Tot el l-a denunțat autorităților germane pe Liviu Rebreanu, ca supus austro-ungar sustras obligațiilor militare, fapt ce a determinat fuga scriitorului la Iași)”. Liviu Rebreanu a umblat prin multe locuri din țară și din străinătate, dar în ultimii 14 ani ai vieții a ales să se stabilească în comuna argeșeană Valea Mare, la câțiva kilometri de Pitești. „Via de la Valea Mare, nota Fanny Rebreanu, soția marelui romancier, a fost

singurul loc în care Liviu al meu s-a simțit cu adevărat fericit... De când și-a cumpărat casa, toate verile până după cules și le petrecea acolo, iar în perioada creației, indiferent de anotimp, ședea la vie se prelungea la 5-6-9 luni, cât era nevoie”. Casa aparținuse familiei preotului Aslan, fiind suficient de spațioasă pentru el și soția sa. Livada care se întindea pe mai bine de 14.000 mp, era mediul potrivit pentru creație. Acolo avea să scrie, în bună parte, romanele: *Răscoala*, *Jar*, *Gorila* și *Amândoi*. La acea casă, „cuibul său literar”, pe care o considera „prima mea proprietate reală, locul unde vin să mă izolez și să mă prepar pentru scris”, scriitorul ajungea ori cu trăsura de piață, ori cu Chevroletul roșu, ori cu Dodge-ul din 1930. La școala din

ROMANULUI ION

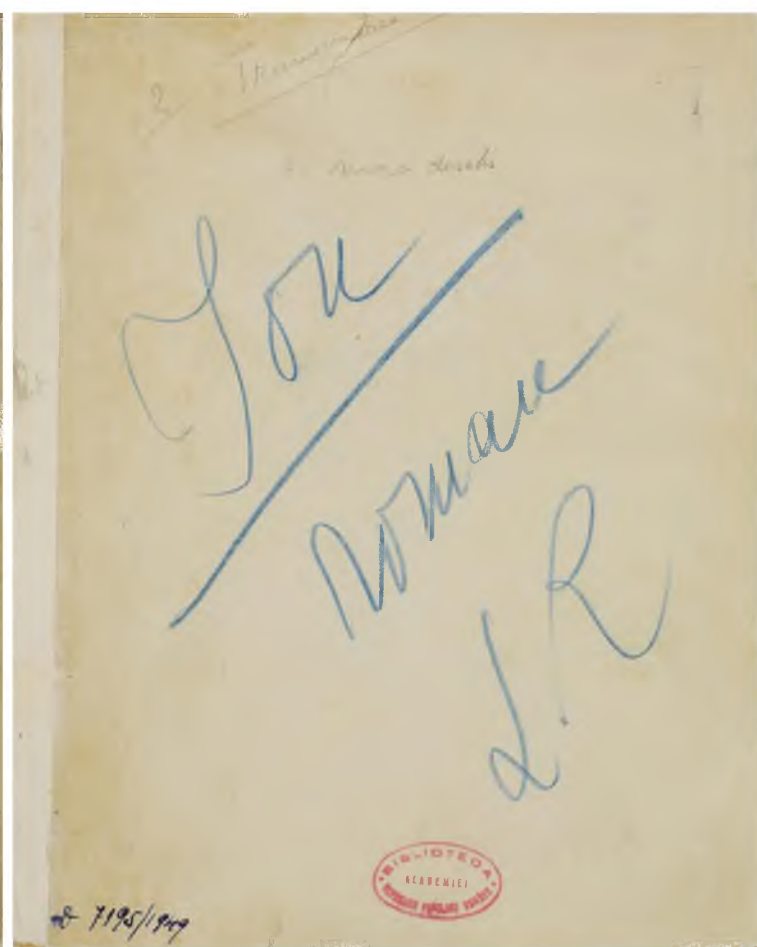
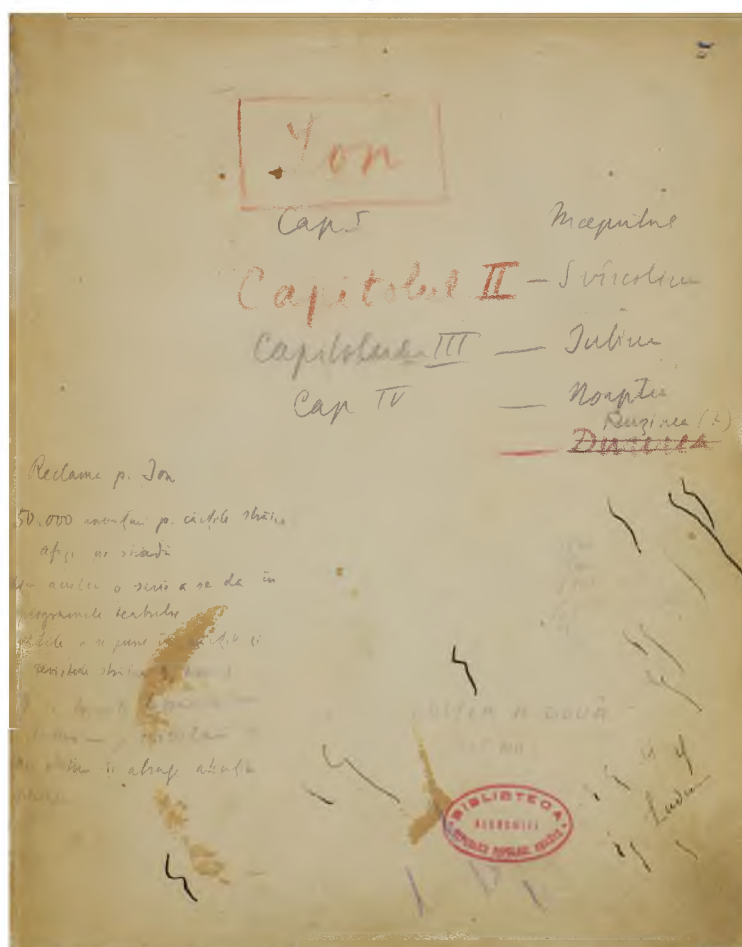
Valea Mare, Liviu Rebreanu împreună cu soția sa, Fanny, îmbrăcată mereu în costum național, dăruia un premiu în ultima zi a anului școlar, elevului cel mai silitor, dar care era sărac. Printre cei care au trecut pragul acelei case de la țară a fost cumnatul Mihail Sorbul (căsătorit cu Marioara, sora lui Fanny Rebreanu), avocatul Ionel Rădulescu, fratele lui Fanny (fost prefect de Argeș) și fiica Puia Florica, căsătorită din 25 octombrie 1931 cu sublocotenentul Radu Vasilescu (la biserica Domnița Bălașa din București, cu nași iluștri, Iuliu Maniu care nefiind căsătorit a cununat împreună cu văduva lui George Coșbuc, Elena.) Structura romanului *Ion*, apărut în 1920, se exprimă precis: există două „glasuri”, cum decide titulatura capitolelor, exprimări subterane ale instinctului ori ale conștiinței colective: unul al erosului și altul al posesiunii pământurilor (glas al puterii și dominației). Subconștientul nu răspunde decât comenzii sexuale. Existența în comun îi impune însă lui Ion ca un imperativ social averea, proprietatea pământurilor. S-a observat, pământul nu e un scop ci un mijloc, dar un mijloc de a se integra comunității, celorlalți care nu admit altă situație socială decât posesiunea. Ion rămâne un „intrus”, mereu în afara obștii. Numai pământul i-ar putea acorda calitatea de membru al obștii. Atunci trebuie să-l obțină, dar nu-l poate primi decât sacrificând instinctul erotic încarnat de altcineva decât de fata care „reprezintă” pământurile (adică inconștientul colectiv). Ion are o psihologie scindată, în permanent conflict și, de aceea, nu „există”, socialmente vorbind, ca om conștientizat, fiind „manipulat” de sub și supraegoul individualizant. Ion, ca ființă psihologică, este dislocat între două obsesii succesive, între două voci compensatoare, una a supraconștientului colectiv, alta a subconștientului individual, expresii subterane ale instinctului. Coexistența socială îi predictează necesitatea posesiunii pământului. Voința de putere, adică de a avea țarina sa, nu reprezintă decât ambiția de a se reîncadra mediului, de a fi ca toți ceilalți, adică de a se subordona normelor sociale ale supraegoului. Ion trăiește însă într-o lume care pune mai presus de bogăție sentimentul mândriei, cultul onoarei. Dedicția *Celor mulți umili* capătă o nouă îndreptățire, citită fiind printr-o afirmație așa de justă a lui Ortega Y. Gasset: „Cred că este indiferent dacă un romancier povestește viața unui croitor sau viața unui cuceritor al lumii. Un conținut de roman e cu atât mai valoros și mai valabil, cu cât poartă în sine mai multă substanță de mit, adică e înrădăcinat în tainele, în subconștientul, în religia și imaginația unui popor și astfel, totodată, în imaginația omenirii întregi. Poetul e glasul, e gura celor

care tac. Cu cât un poet e mai mare, cu atât e mai mare și numărul acelor care, în tăcerea lor, vorbesc prin el”. Ion, reprezentant al țărânimii sărace dornică de pământ, vrea să se îmbogățească repede, singura modalitate fiind căsătoria cu Ana, al cărei tată are o avere considerabilă. Pendulând între iubirea pentru Florica cea fără zestre și Ana, Ion se hotărăște să o lase însărcinată pe Ana pentru a-l obiga pe tatăl acesteia să îl accepte ca ginere. După ce rămâne grea, Ana vrea să se mute la Ion însă acesta o ignoră, obligându-l pe Vasile Baci, tatăl acesteia, să fie nevoit să îi treacă averea pe numele său pentru a o lua pe fiica sa de soție, astfel încât să nu se facă și mai mult de rușine în sat. Florica se căsătorește cu

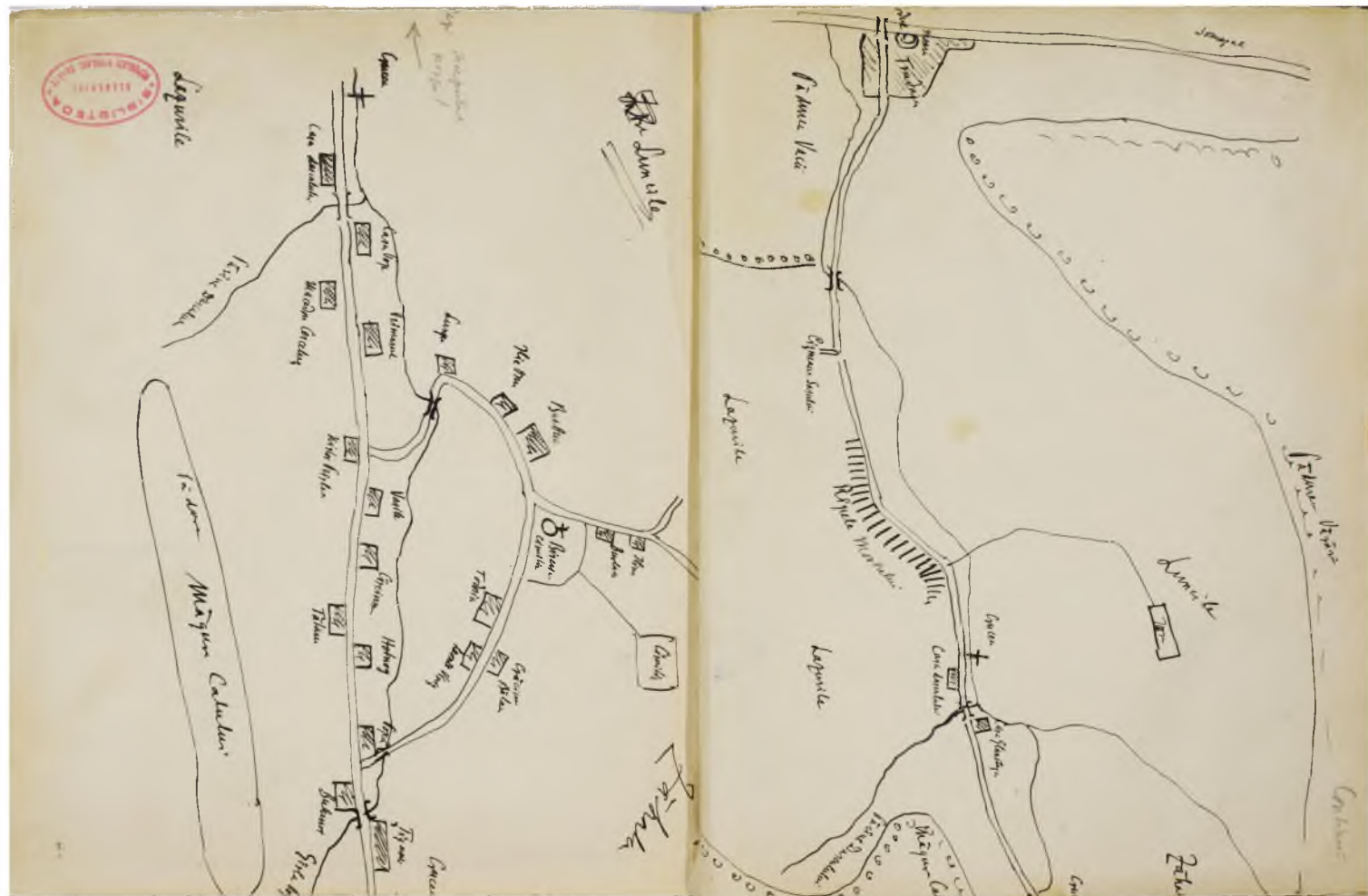
George, rivalul bogat al lui Ion și fostul aspirant la poziția de soț al Anei. Ion îi dă târcoale Floricai, deși ambii au familii diferite. George află și îl ucide pe Ion, lovindu-l cu sapa în cap. Înainte de aceasta, deznădăduită, Ana se sinucide iar copilul ei moare. În ceea ce privește intelectualitatea sătească, este foarte important să observăm care sunt micile cochetării din cadrul familiei Herdelea, cu ce se servesc musafirii, cum își petrec serile și care sunt motivele de discuție, inclusiv cele privind căsătoria Laurei cu Pinte. De asemenea, este relevant să sesizăm cât de mare este libertatea de exprimare în cadrul familiei și care sunt indicii diplomației din cadrul discuțiilor. Deși Laura îl refuză de mai multe ori pe Pinte, în cele din urmă,

observând că Aurel nu are niciun gând să o ceară de nevastă și fiind constrânsă de familie, acceptă căsătoria și pare a fi foarte fericită. Pe de altă parte, Titu Herdelea, cel care îi dă lui Ion ideea de a o lăsa grea pe Ana pentru a o lua de soție, trăiește la polul opus mentalității sătești și are o aventură amoroasă cu doamna Lang. Profesorul Herdelea reușește să iasă la pensie și reinnoiește legăturile de prietenie cu Belciug. Fiind un roman ciclic, în finalul acestuia este descris drumul care iese din sat scoțându-l pe cititor din lumea fabulației „Drumul trece prin Jidovița, pe podul de lemn, acoperit, de peste Someș, și pe urmă se pierde pe șoseaua cea mare și fără de început...”

Ileana Dragomirescu

Biblioteca Academiei Române. Ms. românesc 2539

ALFABETIZAREA ROMÂNILOR ÎN VREMEA

Grija Bisericii Ortodoxe Române față de fii ei s-a manifestat de-a lungul istoriei nu numai prin administrarea Sfințelor Taine și îndrumarea duhovnicească, ci și prin serviciile educaționale. Biserica a jucat un rol esențial în procesul de alfabetizare a poporului român de-a lungul istoriei. Dezideratul Bisericii de a promova educația s-a realizat prin intermediul mai multor mijloace: (Dan Popescu, *Mitropolitul Andrei Șaguna*, în „Răsunetul”) propovăduirea învățării de credință și predarea limbii române, Biserica fiind prima instituție care a început să educe românii în limba lor maternă; (Pr. Prof. Acad. Dr. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. III, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981, p. 96) școli confesionale, care au jucat un rol esențial în alfabetizarea populației urbane și rurale; (Pr. Prof. Acad. Dr. Mircea Păcurariu, *Andrei Șaguna. Strălucit ierarh al Ardealului Ortodox*, în „Conferințele Bibliotecii Astra”, nr. 9/2008, p. 7) tipărirea cărților, aceste texte au fost unele dintre primele materiale scrise în limba română și au contribuit la dezvoltarea limbii scrise; (*Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981, p. 96) acordarea de sprijin financiar, încurajând credincioșii să se implice în educație și să trimită copiii la școli și pregătirea adecvată a preoților și învățătorilor, mulți preoți fiind și cărturari, ceea ce însemna că au fost implicați în traducerea și scrierea de texte în limba română. De-a lungul timpului, Biserica a continuat să joace un rol important, în primul rând prin ierarhii ei, apoi prin alți cărturari de seamă, în promovarea educației în rândul românilor. În Transilvania se remarcă figura emblematică a Sfântului Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Ardealului. Prin munca sa neobosită reușește să pună bazele sistemului de educație în limba română, susținând prin toate mijloacele promovarea unității. Un popor rămâne unit prin educație, în virtutea faptului că educația trezește spiritul identității naționale, dar și ideea de fraternitate.

ȘCOLILE CONFESIONALE

Ațiunea de alfabetizare a românilor s-a concentrat pe școlile elementare confesionale. Aceste școli își desfășurau activitatea sub oblăduirea Bisericii, iar dascălii au finalizat studiile la Institutul Teologic Pedagogic din Sibiu. Înainte de venirea Sfântului Mitropolit Andrei la Sibiu, situația învățământului românesc era precară. Învățătorii, dascălii și preoții nu erau atât de bine pregătiți nu din cauza lipsei personale de interes, ci din pricina lipsei unui suport multilateral, care să susțină atât pregătirea lor, cât și activitatea desfășurată în rândul adulților, dar și în rândul copiilor. Acest suport consta în manuale

de teologie, manuale de pedagogie și manuale școlare, precum și în edificiile școlare propriu-zise. În anul 1850 Sfântul Andrei Șaguna, pe atunci episcop, convoacă primul Sinod Eparhial, unde participă 24 de preoți și 20 de mireni, printre care se număra și Avram Iancu. Principala dorință a poporului a fost reînființarea Mitropoliei Transilvaniei, desființată în 1701. O altă hotărâre importantă a Sinodului a fost organizarea școlilor confesionale. Școlile confesionale sau populare aveau o structură asemănătoare învățământului occidental: „În cadrul sinodului eparhial din 1850 s-a hotărât ca preoții parohi să funcționeze ca directori școlari, protopopii ca inspectori școlari, episcopul fiind inspectorul suprem al școlilor populare din întreaga eparhie.” Reforma educației în cadrul învățământului românesc din Transilvania realizată de Andrei Șaguna a avut un impact major în creșterea procentului de alfabetizare a românilor. Prevederile sinodului au fost consemnate în 1868 și în Statutul Organic. Urmărind afirmațiile de mai sus, putem realiza o organigramă a școlilor confesionale. Pentru ca toți românii să aibă acces la educație, începând cu anul 1852, parohiile erau obligate să aibă o școală confesională: „în 1852, Șaguna obliga fiecare parohie să-și ridice un edificiu școlar. Ca manuale puteau fi folosite numai cele apărute în tipografia eparhială din Sibiu”. Prin urmare Mitropolitul avea siguranța unei oarecare uniformități a conținutului predat. Decizia Mitropolitului a avut rezultatele așteptate. Spre sfârșitul arhipăstoririi sale, aproape fiecare parohia avea un edificiu școlar, prin urmare numărul școlilor populare a ajuns la 800, o cifră deloc ne semnificativă. Școlile confesionale au constituit așadar „un factor puternic de conservare a limbii împotriva oricărui încercări de înstrăinare.” Cu sprijinul protopopului Ioan Popas din Brașov, Mitropolitul Andrei Șaguna a înființat la Brașov în anul 1850 Gimnaziul Ortodox, viitorul Liceu „Andrei Șaguna”. Acesta avea 8 clase și „un corp profesoral de excepție”, dintre care

făcea parte și Gavriil Munteanu, membru al Academiei Române. Ierarhul a susținut cu toată căldura Gimnaziul din Brașov, participând anual la examene și „cumpărând o casă pentru director”. Tot în orașul Brașov, 19 ani mai târziu, deschide o „școală reală-comercială”. În anul 1868, în județul Hunedoara, localitatea Brad, pune bazele unui gimnaziu de 4 clase, care va deveni Liceul „Avram Iancu”. În 1870 s-a luat hotărârea ca în fiecare parohie să se organizeze „cursuri serale pentru neștiutorii de carte”, acestora urmând să li se predea aritmetica, scrisul și cititul de către preoți și învățători. Vara aceste cursuri se desfășurau „în duminici și în sărbători”, iar iarna „se organizau zilnic”. Proiectul propus a fost mult mai amplu, însă nu a primit aprobare din partea Curții Imperiale. Mitropolitul Andrei dorea încă din 1850 să deschidă următoarele unități școlare: 6 gimnazii superioare la Brașov, Sibiu, Deva, Rupea, Chioar și Cluj; 6 gimnazii inferioare la Făgăraș, Alba Iulia, Sighișoara, Brad, Brețcu și Abrud; 6 școli reale la Târgu Mureș, Hălmgău, Hațeg, Baia de Arieș, Mijlocenii Bărgăului și Șimleu. Prin urmare, pe lângă școlile populare din fiecare parohie, urmau să se înființeze 6 gimnazii superioare, 6 gimnazii inferioare și 6 școli reale, proiectul ar fi acoperit întreaga Mitropolie a Ardealului, lucru ce se poate observa în imaginea alăturată.

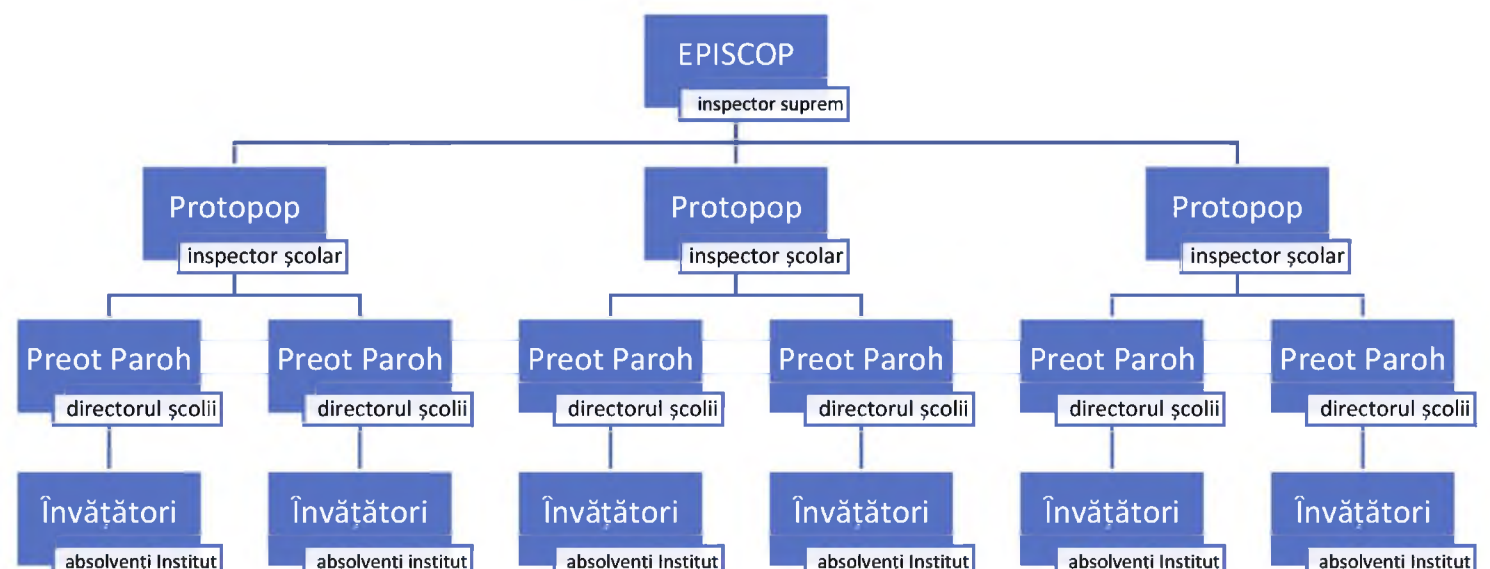
SPRIJINUL ACORDAT ELEVILOR

Sfântul Ierarh Andrei Șaguna a susținut cu toată stăruința elevii și studenții care au excelat. În anul 1870 a înființat „Fundația lui Gojdu”, care administra prin testament patrimoniul avocatului Emanuel Gojdu din Budapesta, oferind burse de studii românilor ortodocși din Transilvania și Ungaria. „Între 1871 și 1900, Fundația Gojdu acorda 1.492 de burse și 358 de ajutoare. Între 1901 și 1919, oferă 2.134 de burse și 595 de ajutoare. 415 tineri în prima perioadă și alți 446 în perioada următoare fac studii superioare cu banii lăsați de Gojdu. Peste 1.000 de intelectuali români ardeleni se formează astfel la școlile din spațiul românesc sau la

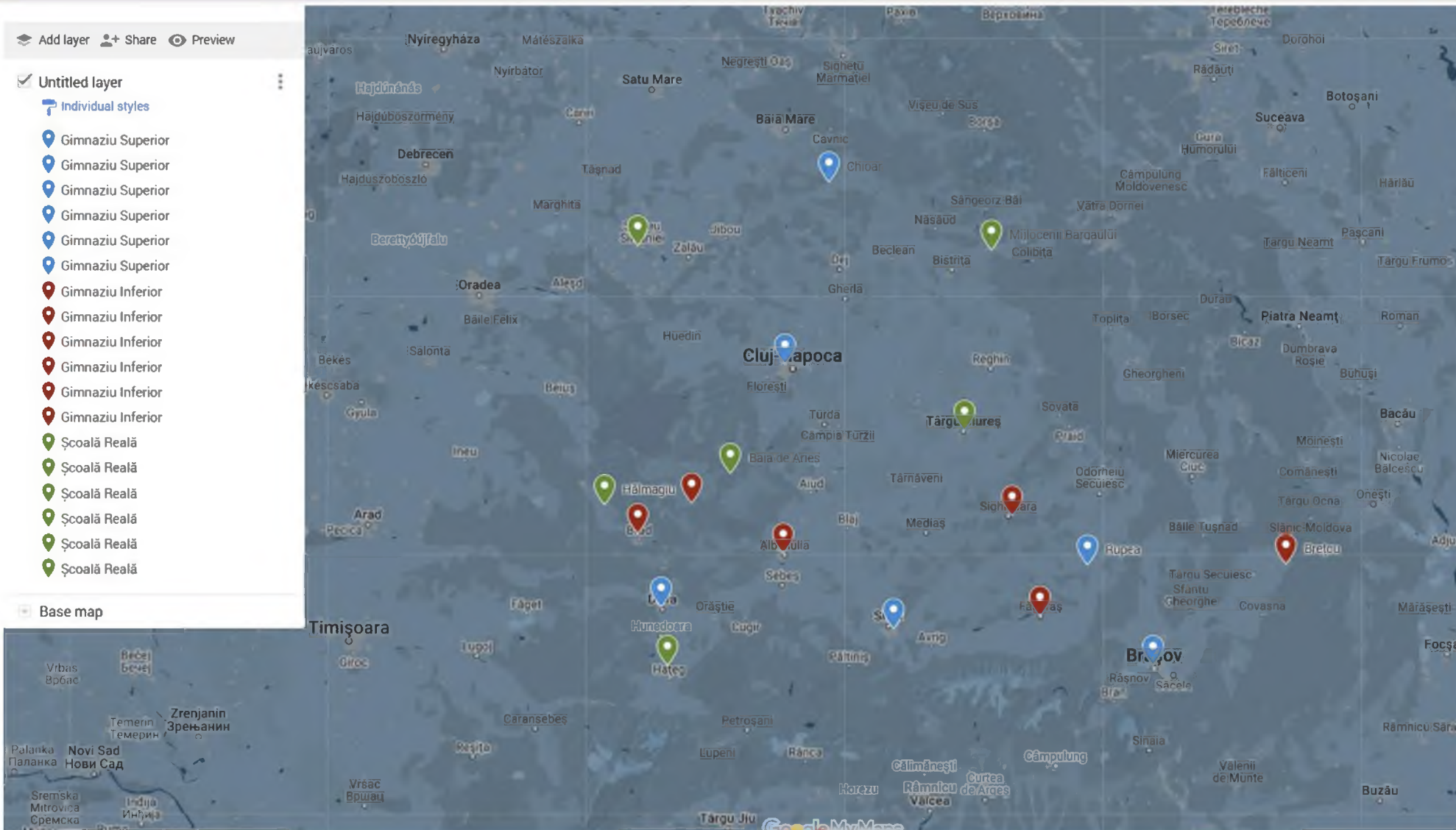
prestigioase universități europene: Berlin, Graz, Heidelberg, Innsbruck, München, Budapesta, Lausanne, Lemberg, Paris, Tübingen, Schemnitz, Cernauti, Cluj. Printre ei, Octavian Goga, Constantin Daicoviciu, Traian Vuia, Victor Babes.”

Pr. Prof. Acad. Mircea Păcurariu amintește de sprijinul financiar acordat elevilor și școlilor de către Mitropolitul Andrei din fondurile proprii: „S-a îngrijit de soarta elevilor lipsiți de mijloace, dându-le posibilitatea să își continue studiile, prin acordarea de ajutoare bănești, fie din veniturile sale proprii, fie din fundații anume întemeiate în acest scop. Numeroase școli au primit ajutoare bănești substanțiale din partea sa (Săliște, Făgăraș s.a.)” Pe lângă sprijinul financiar, elevilor li s-au asigurat manuale de calitate în limba română. Sfântul Mitropolit Andrei s-a asigurat de acest lucru și la îndemnul său, preoți și dascăli au elaborat peste 25 de manuale. Se pot aminti următorii autori:

1. Sava Popovici-Barcianu: Abecedar românesc, Istoria biblică, Gramatica română, Gramatica germană, Abecedar nemțesc, Gramatica limbii române în limba germană, Ghiduri de conversație, Dicționar român-german/german-român.
2. Zaharia Boiu: Abecedar; Carte de citire, Elemente de geografie, Elemente de istoria naturii și fizică, Elemente de istorie.
3. Ioan Popescu: Aritmetica, Cărți de citire, Compendiu de Pedagogie (1868)
4. Visarion Roman: Aritmetică, Geografia Austriei.
5. Nicolae Mihăițan: Gramatica română.
6. Dr. Pavel Vlasici: Cunoștințe practice despre cultivarea grădinii școlare.
7. Dimitrie Răcuciu: Primul manual de stenografie în limba română. Toate aceste realizări sunt rezultatul unei munci constante și neobosite desfășurate pe parcursul întregii sale arhipăstoriri. După dreptate îl putem numi ctitor al învățământului românesc din Transilvania: „Prin râvnă sa neobosită pentru organizarea și ctitoria de școli, numele său va fi legat de-a pururi de organizarea învățământului românesc din Transilvania. Restauratorul Bisericii poate fi

SFÂNTULUI IERARH ANDREI ȘAGUNA

considerat, în același timp, unul din citorii învățământului românesc de toate gradele.” Prin urmare, putem afirma că pe timpul Mitropolitului Andrei, procentul de alfabetizare a românilor din Transilvania a crescut semnificativ.

STATISTICILE ACTUALE ALE ABANDONULUI ȘCOLAR

În contextul actual, problema abandonului școlar este îngrijorătoare. Abandonul școlar ar trebui privit într-o perspectivă holistică, urmărind cauzele în toate nivelele de activitate. Veronica Uncu afirmă că abandonul școlar „reprezintă una dintre multiplele forme ale eșecului școlar.” Prin urmare este o problemă care ne privește pe toți, ca membri ai societății. Abandonul școlar poate cuprinde mai multe definiții sau înțelesuri:

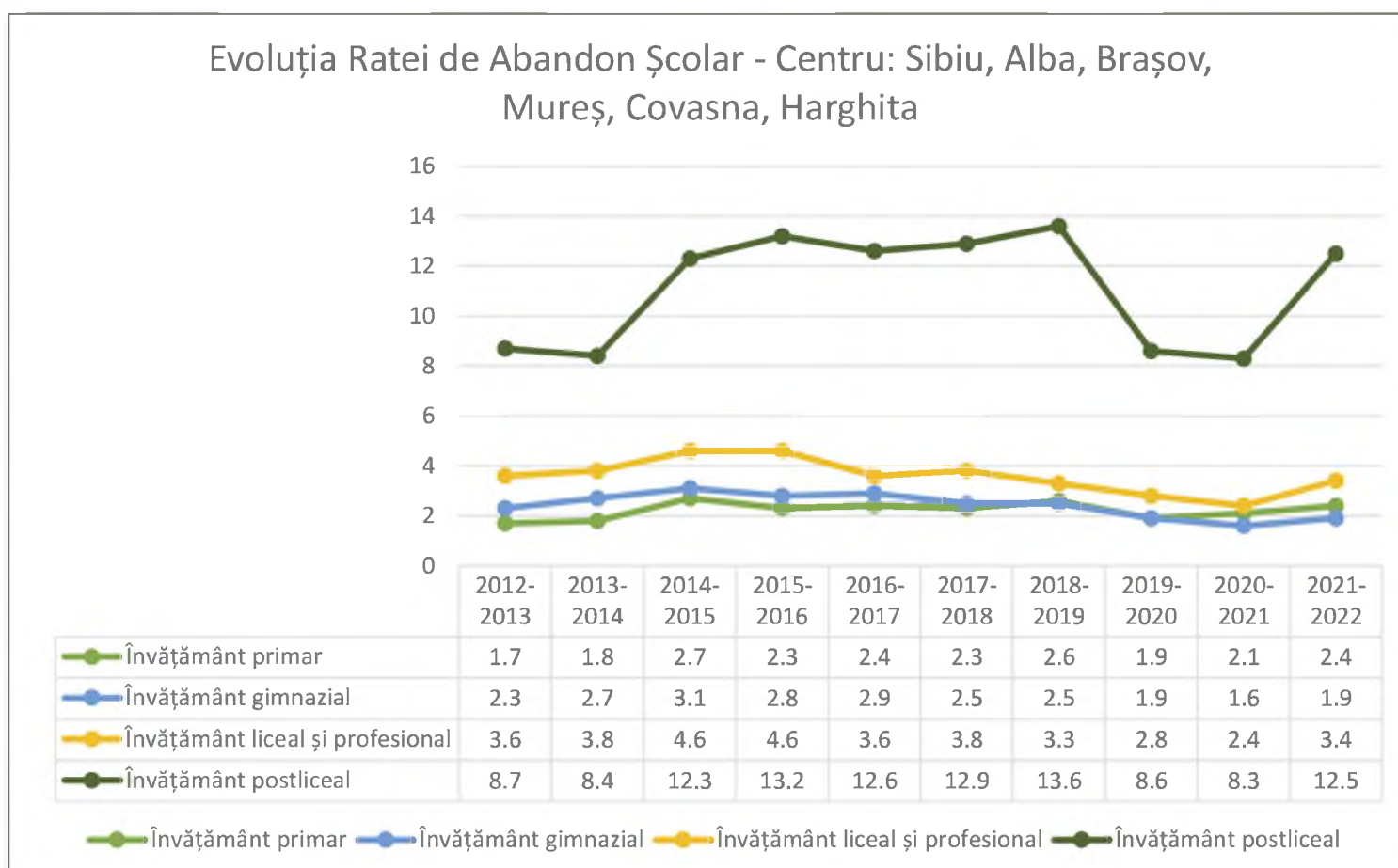
1. ieșirea din sistem înainte de absolvirea unuia dintre nivelele acestuia;
2. ieșirea din sistem, indiferent de nivel, fără obținerea diplomei care atestă finalizarea nivelului respectiv de învățământ;
3. părăsirea sistemului de învățământ fără dobândirea unui certificat care să ofere posibilitatea integrării pe piața muncii;
4. ieșirea prematură din nivelul secundar de educație fără integrarea în programe de tipul „șansei a doua”. Înainte de a trece la statistici se vor urmări cauzele ce pot declanșa acest fenomen. Erika Gyonos pune în prim-plan problemele familiale: „Dificultățile materiale ale familiei, mai ales în cazul familiilor numeroase, dezorganizate, lipsite de resurse, care au probleme în a asigura

îmbrăcămintea adecvată tuturor copiilor și resimt uneori nevoia de forță de muncă (fie pe câmp, fie în gospodărie). Dezorganizarea familiei atrage după sine dificultăți materiale. Divorțul, alcoolismul, violența în familie sunt semne ce preced adesea decizia de abandon.” O altă cauză principală ar fi inadaptația sistemului educational la cerințele tuturor categoriilor de copii. Sunt prea puține programe adaptate pentru problemele actuale. O altă cauză este violența și fenomenul *bullying*. Copilul trebuie să se simtă sprijinit și în siguranță în cadrul mediului școlar, astfel încât să fie încurajat să continue

studiile. Sistemul ar trebui să găsească o cale de mijloc, nefăcând un abuz de violență, dar nici lăsând totul să scape de sub control: „Acțiunile pedagogice pot provoca sau înlătura manifestările de agresivitate ale copiilor și adolescenților, dar cu cât este mai sever controlul elevilor de către pedagogi, cu atât aceștia manifestă sentimente de frustrare, de neîncredere în forțele proprii și respectiv aceștia manifestă agresivitate față de semenii (Veronica Uncu, Maria Penu, *Abandonul școlar: abordare psihologică*, în „Psihologie, revista științifico-practică”, nr. 3/2011).

Aceste cauze înșirate mai sus și altele au dus la creșterea ratei de abandon școlar. Rata abandonului școlar este definită ca fiind „diferența dintre numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel al elevilor aflați în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului.” Pentru a surprinde evoluția ratei abandonului școlar, cu informațiile furnizate de INS, am realizat următoarele grafice.

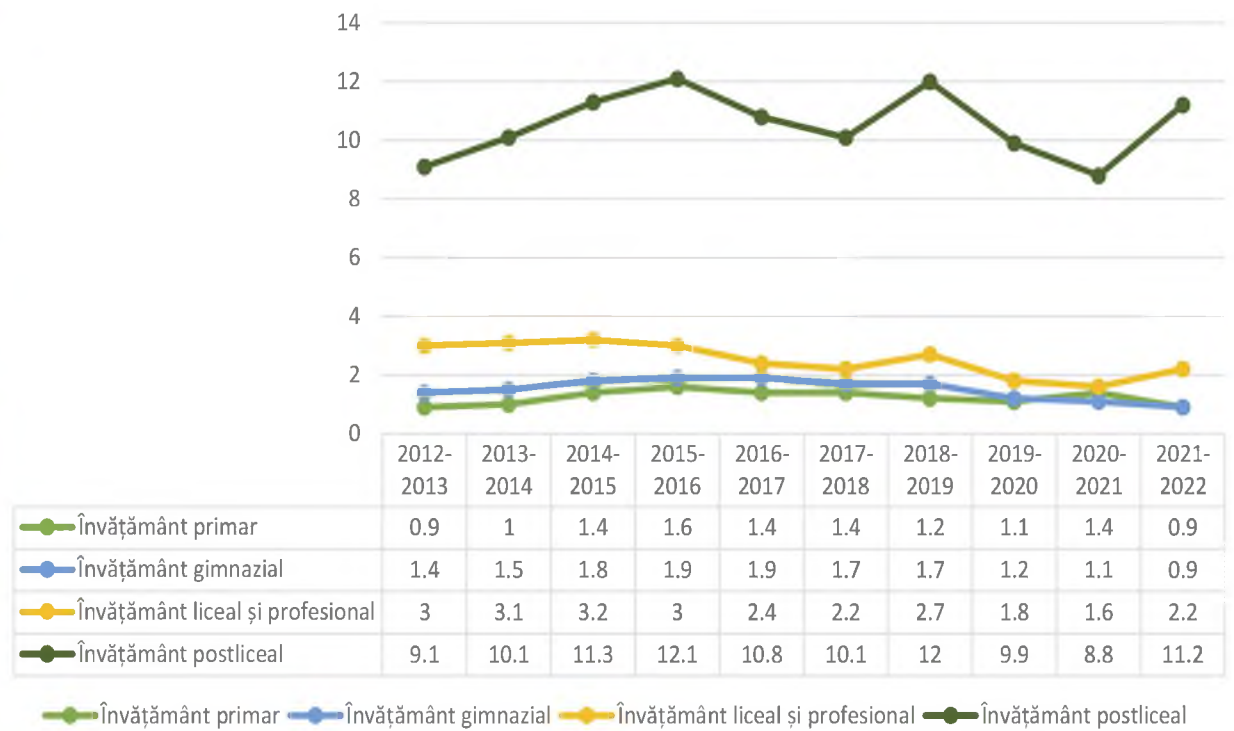
Arhim. dr. Ioachim Tomoiagă
Vicar Eparhial Arhiepiscopia Sibiului

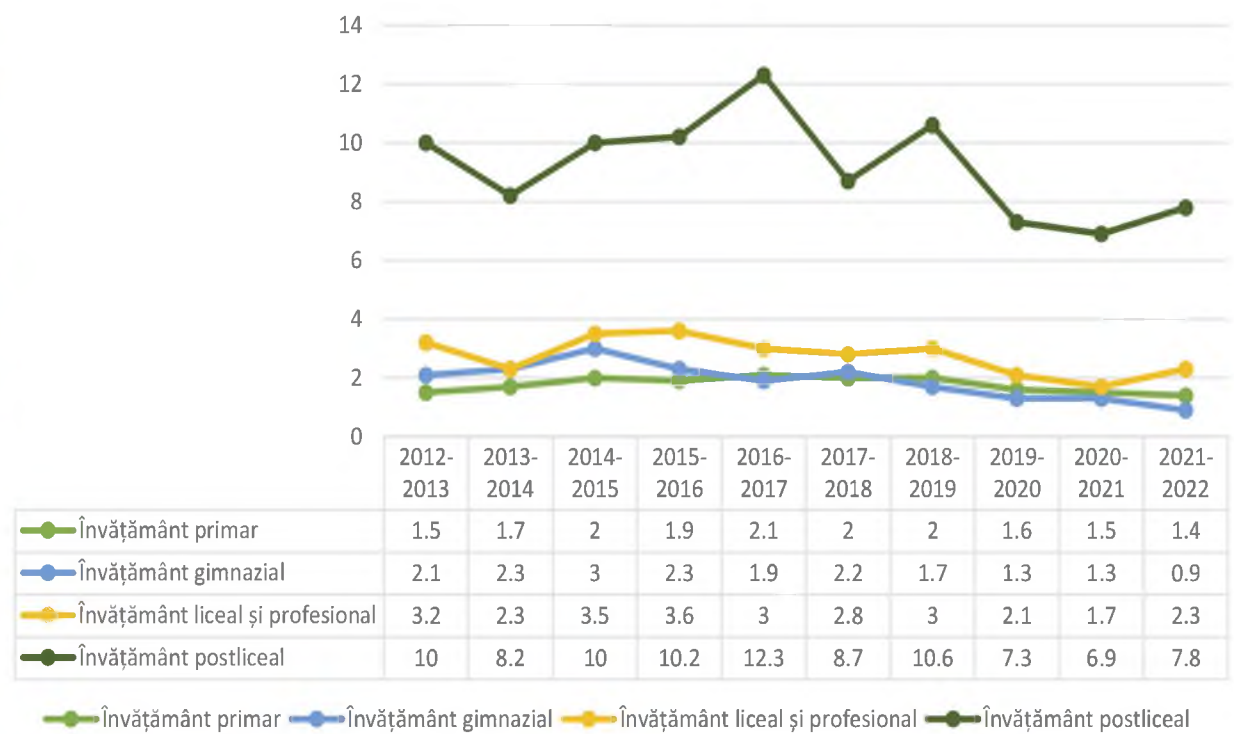
STATISTICILE ACTUALE ÎNGRIJORĂTOARE

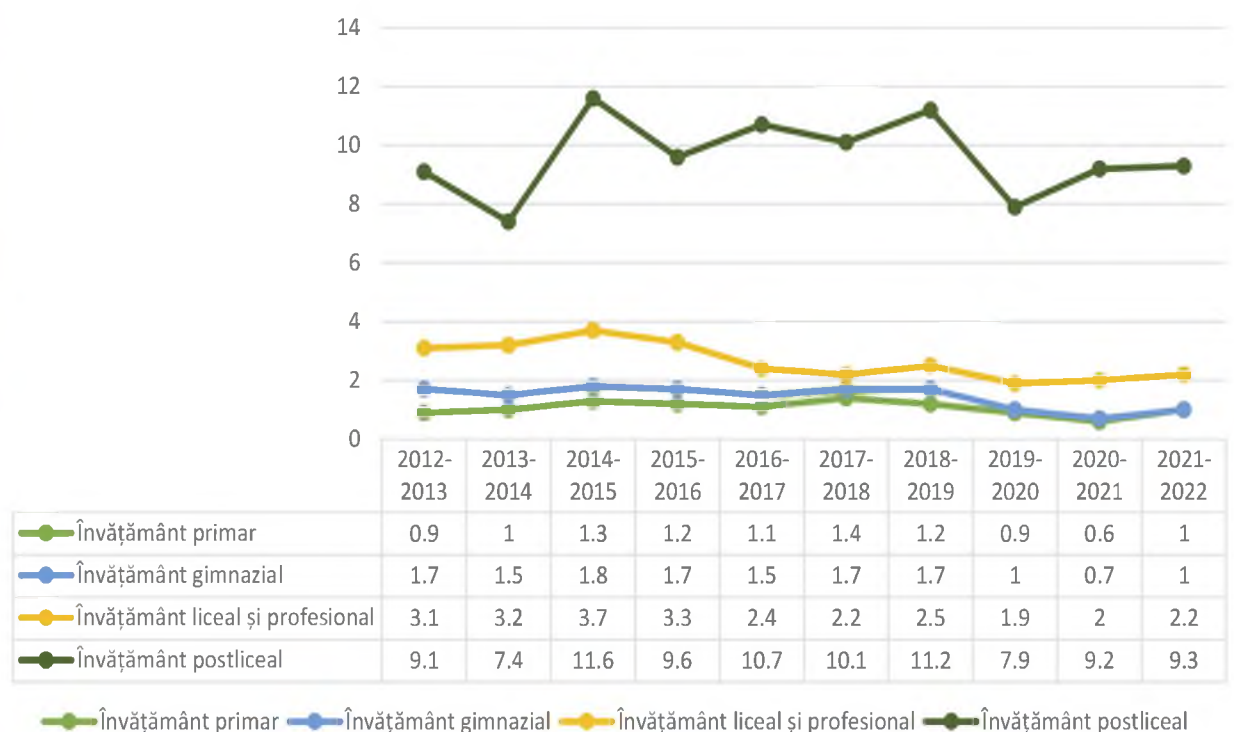
Evoluția Ratei de Abandon Școlar - Nord-Vest: Bihor, Bistrița Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Sălaj

Evoluția Ratei de Abandon Școlar - Sud-Est: Brăila, Buzău, Constanța Galați, Tulcea, Vrancea

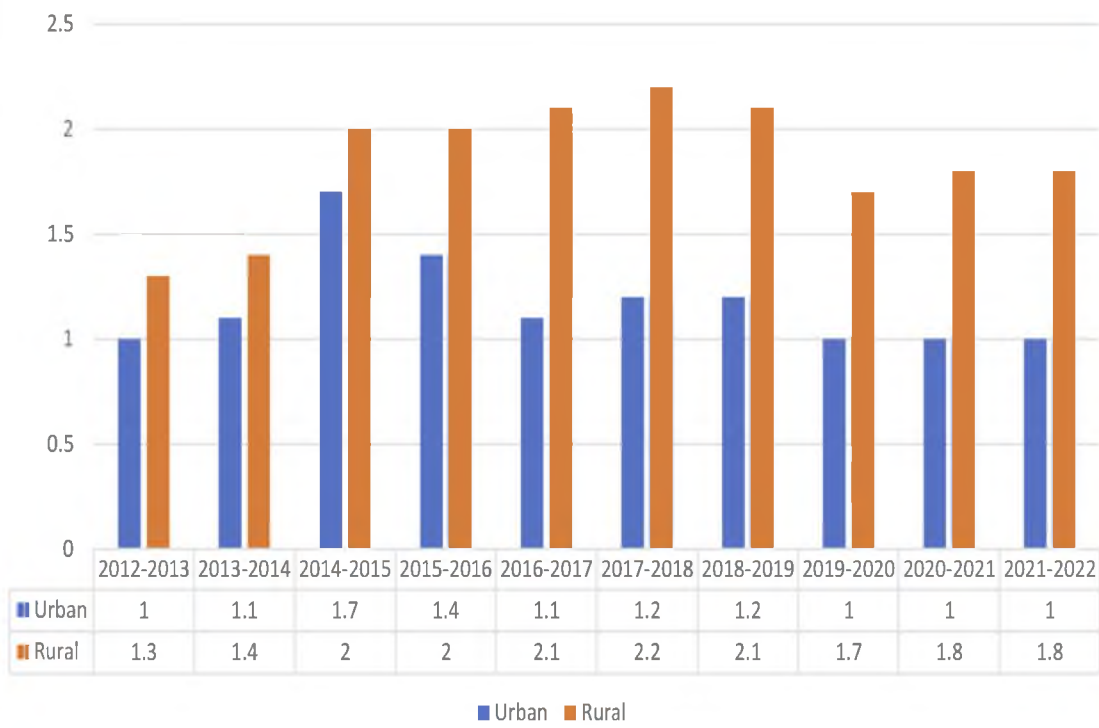

Evoluția Ratei de Abandon Școlar - Nord-Est: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui

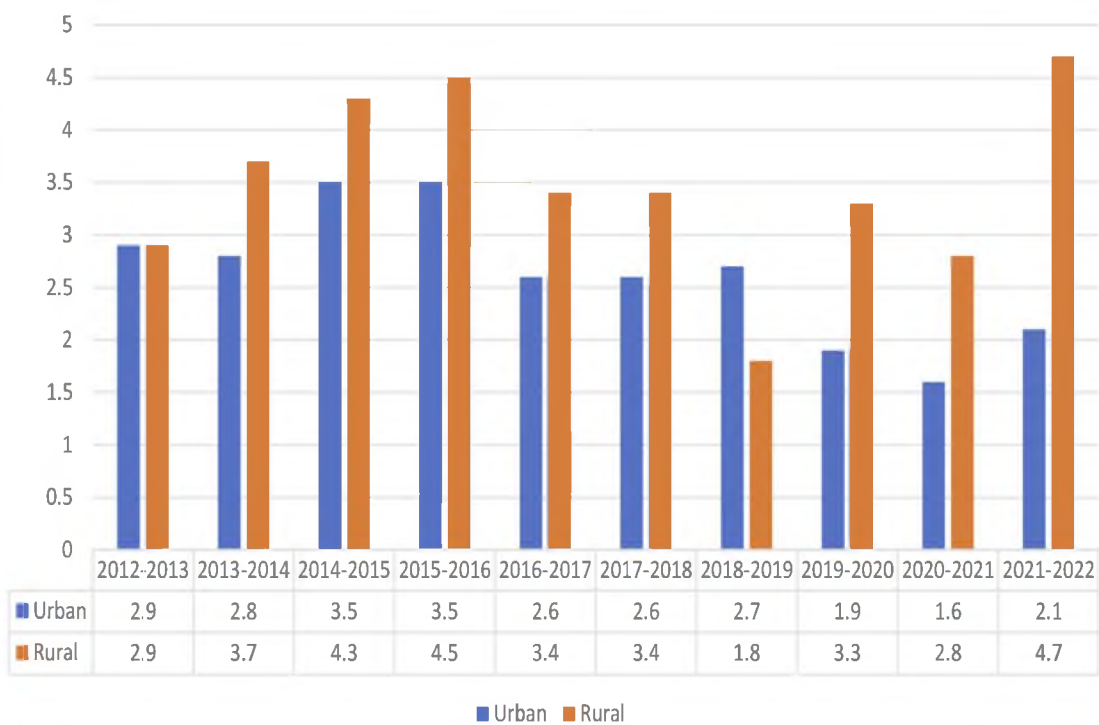

ALE ABANDONULUI ȘCOLAR

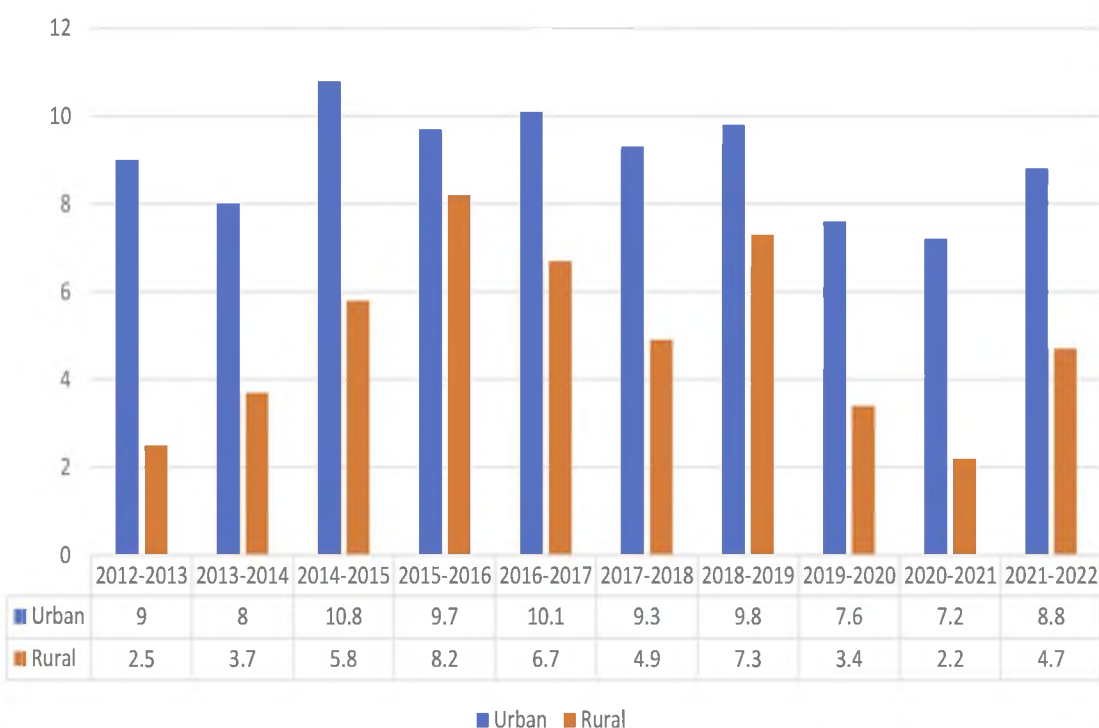
Evoluția ratei de abandon școlar - primar: Distribuția pe zona urbană/rurală

Evoluția ratei de abandon școlar - liceal și profesional: Distribuția pe zona urbană/rurală

Evoluția ratei de abandon școlar- postliceal: Distribuția pe zona urbană/rurală

TURNUL DIN PISA - 850 DE ANI

Temelia faimosului Turn Înclinat din Pisa a fost pusă în ziua de 9 august 1173. La momentul respectiv, Pisa reprezenta o importantă putere comercială și era unul dintre cele mai bogate orașe din lume, iar *turnul clopotelor* era cel mai mare văzut vreodată în Europa. De altfel, orașul din Toscana este printre cele mai vechi ale Peninsulei Italice.

Unele teorii îl indică drept arhitect șef pe Bonanno Pisano, însă alții consideră că Diotisalvi este o ipoteză mult mai plauzibilă, întrucât acesta din urmă este și arhitectul recunoscut al Baptisteriului și al unui alt turn notabil din Pisa, clopotnița care ține de Biserica San Nicola.

Lucrările au fost stopate pentru aproape un secol, pentru a fi reluate abia în 1275, sub îndrumarea arhitectului Giovanni di Simone. Construcția turnului a fost finalizată în 1372, moment la care responsabil de construcție era arhitectul Tomasso Pisano. Turnul Înclinat din Pisa (în limba italiană, „torre pendente di Pisa”) sau, mai simplu, Turnul din Pisa („torre di Pisa”) este principala atracție turistică a orașului italian omonim. Este situat în Piazza del Duomo („Piața Catedralei” sau „Piața Domului”), perimetru cunoscut și sub denumirea de Piazza dei Miracoli („Piața Miracolelor”). Este considerată cea mai cunoscută construcție înclinată din lume.

Rostul monumentului medieval cu formă cilindrică era acela de a servi pe post de campanilă (clopotniță) pentru Catedrala din Pisa. Din punct de vedere al vechimii, turnul este al treilea punct de interes pe plan local, după Catedrala din Pisa și Baptisteriu, toate situate în Piața Catedralei.

Construit din marmură albă de Carrara, var și pietre de granit, turnul are o înălțime de 58,36 de metri și o greutate de 14.453 de tone, cu un diametru al bazei de 15 metri, potrivit opapisa.it. Accesul până în vârf se realizează pe cele 273 de trepte.

În vârful turnului, se găsesc șapte clopote, câte unul pentru fiecare notă muzicală. Din precauție, ele sunt acționate cu ciocane de impact electromagnetic intern și pot fi auzite doar la prânz, la ora 12.00, precum și înaintea slujbelor religioase. Acestea sunt: clopotul Pasquereccia, instalat în 1262; clopotul Terza, instalat în 1473; Vespruccio, anul 1501; Assunta, anul 1654; clopotul San Ranieri, instalat în 1735; Crocifisso, anul 1818; Del Pozzo, instalat în 2004. Cu tot cu camera clopotelor, turnul are opt etaje, înconjurat de 207 coloane, împreună cu Piața Miracolelor, turnul a fost declarat parte a Patrimoniului Mondial UNESCO în anul 1987. Din cauza structurii geologice a solului, compus din argilă și nisip, precum și a fundației de doar trei metri adâncime, turnul a început să se încline față de axa lui verticală încă

din anul 1178. Paradoxal, structura solului a ajutat turnul să supraviețuiască celor patru cutremure majore care au avut loc în zonă începând cu anul 1280. Din 1911, au loc măsurători anuale, cu

ajutorul teodolitului, pentru a stabili gradul de înclinare. De-a lungul timpului, autoritățile italiene au încercat să reducă înclinarea turnului, pentru a preveni o catastrofă. Dacă în anul 1991,

înclinația turnului era de 5,5 grade, azi turnul se înclină cu 3,97 grade față de axa lui verticală. În noiembrie 2018, grupul de supraveghere, înființat pentru a monitoriza evoluția lucrărilor de

DE LA ÎNCEPEREA CONSTRUCȚIEI

restaurare, a confirmat că, după 17 ani de observație, „Turnul din Pisa este stabil și înclinarea sa a scăzut ușor”. Deși Turnul din Pisa este faimos în special datorită înclinației sale, el nu este cel mai înclinat turn din lume. Două construcții aflate pe teritoriul Germaniei, Turnul din Suurhusen și cel din Bad Frankenhausen depășesc unghiul de înclinare al Turnului din Pisa cu cel puțin un grad.

O serie de alte structuri din Pisa manifestă instabilitate fundamentală din cauza terenurilor instabile ale orașului fluvial. Printre acestea se numără San Nicola, o biserică din secolul al XII-lea situată la aproximativ o jumătate de milă la sud de Turnul Înclinat din Pisa și San Michele degli Scalzi, o biserică din secolul al XI-lea la aproximativ două mile către est. În timp ce San Nicola, a cărui temelie este bine înfiptă în pământ, se înclină doar ușor, San Michele degli Scalzi se mândrește cu o înclinare substanțială de 5 grade.

Turnul din Pisa a fost supranumit și Turnul clopotelor, datorită faptului că în vârful turnului se găsesc cele șapte clopote ale domului. Acestea sunt acționate din precauție doar static, numai cu ciocane de impact electromagnetic intern, și anume la prânz la ora 12 și înaintea slujbelor religioase.

Cele șapte clopote sunt:

- clopotul Pasquereccia a fost primul instalat, în anul 1262, fiind realizat de Locterineus de Pisis, are diametrul de 1,04 m și o greutate de 1,014 tone;

- clopotul Terza a fost instalat în anul 1473, realizatorul lui este Antonio di Jacopo, măsoară 0,817 m în diametru și cântărește 330 kg;

- clopotul Vespruccio, a fost instalat în anul 1501, are diametrul de 0,572 m și o greutate de 120 kg;

- clopotul Assunta, a fost instalat în anul 1654, de Ioan Petrus de Orlandis, cântărește 2,6 tone și are un diametru de 1,596 m

- clopotul San Ranieri, a fost realizat în anul 1735 de Pier Francesco Berti, are un diametru de 1,247 m și cântărește 1,150 tone

- clopotul Crocifisso, a fost instalat în anul 1818, fiind realizat de Santio Gualandio da Prato, are un diametru de 1,436 m și o greutate de 1,8 tone
- clopotul Del Pozzo a fost instalat în anul 2004, fiind opera lui Fonderia Marinelli di Agnone, are diametrul de 0,942 m și cântărește 490 kg.

Se pare că, între anii 1589 și 1592, Galileo Galilei ar fi realizat un experiment în Turnul din Pisa. Împreună cu doi asistenți, el ar fi lăsat două ghiulele de greutate diferită să cadă simultan, pentru a demonstra că toate corpurile lansate în același timp cad cu aceeași viteză, indiferent de greutatea lor. Singura sursă despre realizarea acestui experiment este o lucrare biografică a lui Galilei, scrisă de unul dintre discipolii săi, Vincenzo Viviani, publicată în 1717.

Se pare însă că lucrurile s-au schimbat în ultimii ani. Un nou studiu a dezvăluit că Turnul din

Pisa, celebru pentru forma lui, se deplasează constant în poziție verticală datorită lucrărilor de stabilizare.

Dovada clară este că un proiect de stabilizare care a durat 11 ani a redus înclinarea acestuia cu 15 centimetri până în 2001, iar în cei 21

de ani care au trecut de atunci, turnul s-a îndreptat cu încă 1,6 centimetri (4 cm).

Deși înclinarea a fost redusă, turnul încă se balansează în medie cu 0,5 mm pe an, potrivit profesorului de geotehnică Nunziante Squeglia de la Universitatea din Pisa.

La rândul său, un purtător de cuvânt al OPA a declarat pentru ANSA că starea Turnului din Pisa este una excelentă, în ciuda intemperțiilor din ultimele decenii, cum ar fi cutremurele.

Cristian Teișan

MODA ÎN ROMÂNIA COMUNISTĂ - înființarea

Implicarea partidului-stat în toate domeniile vieții cetățenilor era o realitate în comunism, dar și un obiectiv asumat de către Nicolae Ceaușescu în momentul preluării puterii. Ceaușescu va continua traseul predecesorului său, Gheorghe Gheorghiu-Dej, dar adaugă la lista sa de obiective unele noi, anunțate într-un cadru cât mai oficial și cu mare fast. Liderul comunist își dorea transformarea societății românești într-una modernă, o societate în care cetățenii sunt egali, industrializată masiv și controlată exclusiv de către partid, o utopie declarativă. Congresul al X-lea al PCR, desfășurat în august 1969, aduce în prim-plan intențiile și planurile lui Nicolae Ceaușescu, precum și promisiunile privind creșterea nivelului de trai pentru români. Este însă știut faptul că, preocuparea pentru bunăstarea populației ascundea adevăratele interese ale partidului. Intențiile enunțate reprezentau un paravan pentru scopurile principale ale liderului politic.

Campaniile de transformare a societății aveau un puternic caracter ideologic, iar în slujba realizării obiectivelor propuse de către Ceaușescu erau implicate toate forțele disponibile, se apela la cadrul legislativ sau, acolo unde era cazul, la metodele opresive.

Cele mai importante transformări au fost cele de ordin politic, social, economic și cultural. În rândurile ce urmează ne vom opri asupra celor de ordin economic, în mod special asupra modalității în care Ceaușescu încearcă să pună industria vestimentară în slujba intereselor partidului. În acest scop, Ceaușescu va interveni în mod direct, prin diverse campanii ce aveau drept țintă educarea românilor în domeniul vestimentar, dar și prin înființarea Institutului de Creație Industrială și Estetica Producției.

În cuvântările oficiale și în cadrul discuțiilor privind înființarea Institutului se insistă pe faptul că era necesar și deosebit de important ca: „întreprinderile industriale ușoare să introducă sortimente noi... să-și pună în valoare spiritul de inventivitate, să fie la curent cu ceea ce este nou pe piața mondială” (Proiectul ce hotărăște înființarea Institutului de Creație Industrială și Estetica Producției – ANIC, Fond CC al PCR, Secția Economică, dosar 33/1971, ff. 42-43). Institutul avea să coordoneze la nivel central producția industriei ușoare, dar și să se preocupe de campaniile de publicitate, care să aducă în atenția consumatorilor produsele ce se regăseau în rețelele comerțului socialist. Apariția acestui Institut în anii '70 se pliază pe tendințele de relativă prosperitate economică pe care le experimenta, în acel moment, România comunistă.

După jumătatea anilor 1960, România cunoaște o perioadă de destindere, de dezvoltare

economică, fie ea și parțială. Se înregistrează un avânt al modernizării, acesta fiind accentuat de industrializarea masivă care atragea în zonele urbane un număr însemnat de oameni.

Decizia de înființare a unui institut care să reglementeze pentru piața externă ce anume să se producă,

cum să arate produsele vestimentare destinate exportului se înscrie în seria de măsuri pe care regimul comunist le va lua după 1965, pentru a avea acces la piețele occidentale și, implicit, pentru a avea acces la banii străini. Acești bani erau necesari pentru finanțarea industriei aflate în continuă

dezvoltare și pentru susținerea proiectelor de urbanizare și modernizare a țării. Înființarea Institutului de Creație Industrială și Estetica Producției poate fi considerată necesară pentru realizarea de produse vestimentare de calitate mai bună, care să poată fi competitive pe piețele din

Institutului de Creație Industrială și Estetica Producției

străinătate. Totuși, acest obiectiv nu era decât declarativ în favoarea producției interne, scopul principal fiind acela de a realiza produse care să corespundă piețelor străine, pentru a putea fi exportate și a produce capitalul necesar proiectelor megalomane ale lui Nicolae Ceaușescu. Noua instituție avea să reunească 197 de angajați, conform statelor de plată din anul 1976. Aceștia aveau atribuții variate, realizau studii de piață, editau materialele informative rezultate în urma studiilor și cercetărilor, organizau campaniile publicitare. Cea mai mare parte a salariaților acestui institut era formată din femei.

Din studierea arhivei fostului institut reiese că, pentru finalul anilor '60 și în anii '70, obiectele vestimentare propuse sunt de inspirație internațională, modelele regăsindu-se și la marii creatori de modă din străinătate. Trendul de inspirație occidentală rezistă până la începutul anilor '80. În studiile și planșele realizate de către Biroul de Creație se regăsesc elemente de inspirație occidentală, modele străine promovate de marile case de modă precum Dior, Chanel, Adler, Armani. O altă sursă de inspirație pentru creațiile propuse de Biroul de Creație o constituie modelele antice, grecești și egiptene, care apar pe diverse imprimeuri, tricotate, baticuri sau eșarfe, dar și în prototipuri de bijuterii. Astfel, planșele de lucru denotă tendințele de promovare a modelelor occidentale și sunt în concordanță cu moda promovată și în revistele pentru femei din România anilor 1970.

Într-o oarecare măsură, scopul institutului va fi atins, în revistele de modă, dar și în ziarele vremii vor apărea reclame pentru diverse produse. Ofertele erau generoase, în paginile publicațiilor regăsindu-se reclame la articole de îmbrăcăminte, încălțăminte, cosmetice, parfumuri.

Lansarea noului program ideologic în 1971, care va consolida regimul de dictatură personală al lui Nicolae Ceaușescu și va promova ideile naționaliste, va produce schimbări și în modă. Mai ales începând cu

anii '80 vor fi observabile aceste schimbări.

După 1983, propunerile venite de la Biroul de Creație conțin schițe de inspirație tradițională românească din diverse zone ale țării. Se vor efectua studii tehnice pentru zone precum Rădăuți și Bihor, iar elementele tradiționale vor fi

alțiță, pieptari festivi). Elementele ornamentale de inspirație tradițională sunt propuse și pentru a decora diverse obiecte de piele (cojoace, curele, brăuri). Tendințele exprimate în moda românească în anii '80, prin care se încearca promovarea asiduă a motivelor tradiționale, se încadrau în direcția

vizau mai ales producerea de obiecte vestimentare pentru piețele externe, din dosarele de arhivă nu reiese modalitatea în care s-au realizat exporturile, valoarea acestora sau alte detalii cu privire la calitatea produselor realizate. Industria autohtonă a produs în cea mai mare parte bunuri care au ajuns

propuse pentru realizarea vestimentației feminine. Studiile efectuate în zona Rădăuți se folosesc de coloritul specific zonei, de împrumutarea elementelor din portul popular românesc (cămăși cu

pe care Ceaușescu o trasa din fruntea partidului. Deși planurile politice în momentul înființării Institutului de Creație Industrială și Estetica Producției din cadrul Ministerului Industriei Ușoare

pe piața internă, în ciuda dorințelor de furnizare a acestor produse pentru piețele occidentale.

Nina Cristea

O CARTE DE BUCATE NEOBIȘNUITĂ

În 1926, Henriette Krupenski Sturdza, verișoara mării actrițe Lucia Sturdza Bulandra, a publicat volumul *Carte de bucate veselă! Scrisă de o bunică*. Cartea prezintă, pe un ton plin de amuzament și cu multe istorisiri, zeci de rețete culinare române...

Autoarea cărții provenea dintr-o familie celebră. Ernest Sturdza, tatăl său, a fost un renumit avocat la Bacău, iar Vasile Sturdza, bunicul său, a fost întâiul prim-ministru al Moldovei după ce Cuza a fost ales domnitor, deținând și funcția de președinte al Înaltei Curți de Casație.

În introducere, autoarea arată motivul pentru care a scris această carte: „Rețete de bucate și de ale gospodăriei, culegeri, amintiri, povețe primite de la bătrânii din trecut, care, la rândul meu, le trec copiilor de azi fiică, noră, nepoată care toate m-au rugat frumos să le scriu, tot ce știu, spre a le servi în viața grea de acum, o carte de bucate practică, pentru pungile modeste și gospodăriile lipsite de bucătăreșe pricepute. M-am hotărât acum la bătrânețe, să încerc de dragul lor.” Pentru început, explică ce trebuie făcut „Pentru a da o masă minunată! Înainte de toate faci triajul invitaților; dai deoparte: imbecilii, snobii, îngâmfații, gurile rele și pui pe listă câțiva camarazi veseli, oameni de treabă, sinceri, proprietari de stomacuri sănatoase și binevoitoare și femei drăguțe. Instalezi musafirii împrejurul unei mese rotunde sau ovale, nici într-un caz pătrată, căci e *refractară* conversației generale. Spune-le dinainte *meniul*, ca să mănânce numai ce-i place fiecăruia, să se rezerveze..... Pe urmă, stăpânul și stăpâna casei nu mai trebuie să aibă altă grijă decât a se ocupa de *fericirea musafirilor* care le-au încredințat stomacurile! Nu-i nici o nevoie să le servești căprioară, mistreț, nici fazani! Totul trebuie să fie simplu, bun, făcut sub ochii cucoanei, cu mare grijă, totul *în casă*, nimic de la restaurante, unde nu e nimic curat și conștiincios lucrat (un adevărat atentat contra stomacurilor!) resturi infecte, refăcute, încălzite, ascunse sub diferite gellee și sosuri dubioase!” Cartea abundă în reflecții de tot felul, care de care mai interesante: „Oricine știe că salata, ca să fie bună, trebuie preparată de cel puțin trei persoane: un avar pentru a pune oțetul, un generos pentru untdelemn și un nebun pentru a o mesteca bine! În genere însă o face o singură persoană și atunci realizează, deci, o adevărată minune: să fii și avar, și galanton și nebun, toate deodată! Sau: „Apropo de bucătărie, J. Berr de Turigne, scrie, între altele; Arta culinară și cea dramatică au între ele o strânsă rudenie. Întotdeauna după masă te duci la teatru și se știe că de digestia fericită a spectatorilor depinde succesul piesei. Nu se pune într-o comedie o doză savant calculată de sare, piper și chiar ardei? Și nu fug toți ai teatrului după cele mai bune rețete, ca și menajerele?”

O femeie cu adevărat gospodină, trebuie să se intereseze de aproape de bucătărie, de masă, și să întrebe despre cele ce i s-au părut bune la alții, să aibă și ea câteva rețete personale cu care să se mândrească, să păstreze tradițiile din bunici! Nu vorbesc de acele persoane care numai gustă cu dispreț din toate care copiază ce e mai rău din ce e străin, căutând tot să se amețească în mijlocul

Spunea deunăzi cineva că cine e *gourmand* e om superior, cine nu e mândăcios e imperfect! Oare?” Dar, apare și o rețetă imposibilă: „Frigi un mistreț întreg, în care ai pus o căprioară, care ar conține un iepure, umplut cu o prepeliță, în care a intrat o vrăbie, care a înghițit o măslină!!” Reflexiile sale despre *regim* sunt, la rândul lor, surprinzătoare:

Se râdea, se glumea, se mânca și se bea! Dar iată că, pe la sfârșitul mesei, aduce Simion bătrânul, feciorul, un curcan fript, monstru, rumen și apetisant de-ți revenea iar foamea. Alice era în capul mesei, Démètre, vis à vis, în coadă. Ca de obicei trebuia să se servească ea întâi, pe urmă musafirii, din dreapta și din stânga, ei iar Démètre la urmă. Ce-i veni lui în minte de data asta? Când Simion ajunse cu curcanul la Alice, Démètre ceru solemn cuvântul: Domnilor și Doamnelor, de ani de zile, la toate sărbătorile și la ziua mea la fel, eu sunt osândit să rod oasele, adică bucățele de friptură rămase pe care nu le vrea nimenea. Azi mă revolt și rog, de ziua mea, să fiu și eu o dată servit înainte de toți și Alice la urmă; să mănânc și eu ce-mi place și ea să vadă cum sunt oasele! Toți făcură mare haz! (și e foarte probabil că pentru acest rezultat s'a revoltat Démètre). Tot la masa aceea de la Tescani era și bătrânul, țicnitul și caraghiosul Doctor Braisac, de la Moinești, care, ca să ne epateze și să-și sporească clientela, ne istorisea, cu emfază, o operație făcută de el în zilele din urmă, cu care obținuse, un succes, un succes... îngrozitor! Bufnirăm toți de râs; dar el, neînțelegând ce ne-a pălit, se adresă lui B. D. și-l întrebă mirat: cum? n'ai murit? De aceea n'am venit când m'ai chemat eri, te credeam în Paradis! mi-ai scris că ai 43 gr. căldură! Ce se întâmplase? fusese termometrul stricat”. Pe un ton plin de amuzament, Henriette Krupenski Sturdza prezintă o rețetă de plachie de găscă, aducând și câteva avertismente.

„Ce minune, dar ce grea de digerat ar fi acum stomacurilor plâpânde din ziua de azi. Bucăți de găscă prăjite, pe urmă fierțe cu apă, legume și sare și piper. Când era carnea aproape gata, se scoteau legumele, se puneau orez, de cel mai bun, ceapă prăjită cu unt și se mai ferbea până se umfla bine orezul, atunci se dădea la rolă sau la cuptor de se rumenea pe deasupra și să servea în tava ei, ca să nu-i strice fața cea frumoasă și apetisantă. Azi, după așa o masă, ar trebui, desigur, adus medicul!”

Gabriela Dumitrescu

exentricităților nepermise, ca să uite că prima datorie alor e dea crea un interior odihnitor, unde prietenii sunt atrași de calitățile menajului unit și de gustoasele mese ale unei case *bien tenue* (din Juliette Adam)”. Cât privește felurile de mâncare, observațiile autoarei sunt dintre cele mai surprinzătoare. Despre sarmale, de exemplu, spune următoarele: „*Warache Malfouffepplat arabe*. O<r> fi ele arăbești de origine, dar au devenit mâncarea noastră națională *par excellence*; nu este casă de oraș sau bordei de la țară să nu aibă sarmale pe masă la zile mari, sărbători, nunți, cumetrii, praznice! Sunt excellence și de ce le încălzești tot mai bune devin, încât de obicei se fac multe, multe, pentru o săptămână; nu se satură nimenea de ele, dar pun rămășag că Majestatele lor Regele și Regina nici nu le bănuiesc existența! Cine știe, poate că le-ar plăcea... dacă le-ar fi foame, colo, după o vânătoare, sau o excursie lungă prin pădure de la Sinaia! [...].

„La regim! Carne de loc, pește, ioc! pâine puțină! Macaroane și legume cât vrei! Și vedeți rezultatul!! Alcoolismul pe de o parte, regimul pe alta! Alcoolismul pe de o parte, regimul pe alta și iată un popor, gata să dispară! Nemții ne beau acum vinul! Noi bem berea lor acum douăzeci de ani. Și azi, și berea a devenit prea tare pentru stomacul nostru. Apă, și iar apă! Ne hrănim cu tablete și pilule chimice, aseptice! Natalitatea scade și ne prinde mirarea. E timpul să ne întoarcem la biftecure și vin bun!!...” În *Amintiri din tinerețe*, Henrieta Krupenski-Sturdza amintește de o masă a lui Dimitrie Sturdza: „Să-mi aduc aminte de o masă mare la Tescani de Sf. Dumitru!. Era ziua lui Démètre, când veneau cu birji multe, toți oamenii politici din Bacău să-l felicite, să i se ploconească. Alice și Démètre îi opreau pe toți la dejun, fiindcă pe la 3, trebuiau toți să se întoarcă în oraș. Așa se făcea în fiecare an, la acea dată. Toți erau bine dispuși și chiar Démètre vesel ca niciodată.

TEZAU Foaie a
Bibliotecii Academiei Române.
Calea Victoriei Nr. 125,
Sector 1, București
COLEGIUL DE REDACȚIE
Redactor șef:
Petre Mihai Băcanu
Redactori:
Gabriela Dumitrescu,
Lorența Popescu,
Oana Lucia Dimitriu,
Luminița Kövari,
Carmen Albu
Tehnoredactare/Prezentare grafică:
Hașegan Ștefan Dumitru
Gabriela Dumitrescu

Tezaur (București)
ISSN 2784 – 062X ISSN-L 2784 – 062X